

DECIZIE

15 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iuliana Oprea
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Oleg Sternioală

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Stoianova Olga,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Institutului Internațional de Management "IMI-Nova" împotriva Olgăi Stoianova cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Stoianova Olga și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 10 octombrie 2016,

c o n s t a t ă:

La 11 martie 2013, Institutul Internațional de Management "IMI-Nova" a depus cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Stoianova cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 26 mai 2011, Olga Stoianova s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Institutului Internațional de Management "IMI-Nova", solicitînd anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 01 decembrie 2011, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2012 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 decembrie 2012, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Susține că prin prisma art. art. 90, 94 alin. (1) CPC, partea care a pierdut procesul urmează să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Afirmă Institutul Internațional de Management "IMI-Nova" că reieșind din: contractul de asistență juridică nr. 20 din 23 august 2010 și Acordul adițional la acest contract din 23 august 2010; procesul-verbal privind serviciile avocatului acordate conform contractului de asistență juridică nr. 20 din 23 august 2010; bonul de plată seria EK nr. 528775 din 23 decembrie 2011; facturile de expediție seria FD nr. 119344 din 23 decembrie 2011, seria FD nr. 119355 din 11 mai 2012 și seria FD nr. 119365 din 28 decembrie 2012; ordinele de

plată din 15 mai 2012 și din 21 ianuarie 2013; Actele de predare-recepționare a serviciilor de asistență juridică din 23 decembrie 2011 și din 11 mai 2012 conform contractului de asistență juridică nr. 20 din 23 august 2010; rapoartele privind activitatea avocatului în perioadele 23 decembrie - 11 mai 2012 și 11 mai 2012 – 31 decembrie 2012 conform contractului de asistență juridică nr. 20 din 23 august 2010, în dosarul Stoianova Olga împotriva Institutului Internațional de Management "IMI-Nova" cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului material și moral, a suport cheltuieli de asistență juridică în mărime totală de 12.000 lei, care urmează a fi încasate din contul pârtei – parte care a pierdut procesul.

Declară că în conformitate cu art. 11 lit. (b) Cod civil, ca parte care a avut câștig de cauză, beneficiază de dreptul restabilirii situației preexistente intentării procesului, inclusiv la compensarea tuturor cheltuielilor suportate în cauza civilă enunțată.

Cere Institutul Internațional de Management "IMI-Nova" încasarea din contul Olgăi Stoianova sumei de 12.000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza civilă la acțiunea Stoianova Olga împotriva Institutului Internațional de Management "IMI-Nova" cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului material și moral, precum și cheltuielilor de judecată pe care le va suporta în prezenta cauză civilă.

Prin hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 24 iulie 2013, acțiunea a fost admisă și încasată din contul Olgăi Stoianova în beneficiul Institutului Internațional de Management "IMI-Nova" suma de 12.000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza civilă la acțiunea Stoianova Olga împotriva Institutului Internațional de Management "IMI-Nova" cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului material și moral, precum și 480 lei cheltuieli de judecată suportate în prezenta cauză civilă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2014, a fost admis apelul declarat de către Stoianova Olga, casată hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 24 iulie 2013 și remisă cauza spre rejudecare în prima instanță - Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 12 martie 2015, a fost admisă acțiunea, fiind încasată din contul Olgăi Stoianova în beneficiul Institutului Internațional de Management "IMI-Nova" suma de 12.000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza civilă la acțiunea Stoianova Olga împotriva Institutului Internațional de Management "IMI-Nova" cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului material și moral, precum și 360 lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în prezenta cauză civilă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2016, a fost admis apelul declarat de către Stoianova Olga, casată hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 12 martie 2015 și remisă cauza spre rejudecare în prima instanță - Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 10 octombrie 2016, acțiunea a fost admisă și încasată din contul Olgăi Stoianova în beneficiul Institutului Internațional de Management "IMI-Nova" suma de 12.000 lei cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza civilă la acțiunea Stoianova Olga împotriva Institutului Internațional de Management

”IMI-Nova” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului material și moral, precum și 360 lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în prezenta cauză civilă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017, a fost respins apelul declarat de către Stoianova Olga și menținută hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 10 octombrie 2016.

La 15 august 2017, Stoianova Olga a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017 și hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 10 octombrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată sau după caz scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată.

În susținerea recursului Stoianova Olga a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, aplicând eronat normele de drept material și procedural.

Declară că de către Institutul Internațional de Management ”IMI-Nova” nu a fost respectată procedura de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară, având în vedere faptul că la actele cauzei nu se atestă probe că intimatul-reclamant i-a înaintat vreo somație (pretenție/cerere prealabilă) privind achitarea benevolă de către ea sumei solicitate în prezenta acțiune.

Afirmă că la actele cauzei nu se atestă probe că suma în mărime de 12.000 lei solicitată de către Institutul Internațional de Management ”IMI-Nova”, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate de către acesta în cauza civilă la acțiunea Stoianova Olga împotriva Institutului Internațional de Management ”IMI-Nova” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului material și moral, este reală, necesară și rezonabilă.

De asemenea, recurenta în recursul său a făcut trimitere la prevederile art. 353 Codul muncii, menționând că salariații care se adresează în instanțele de judecată cu cereri de soluționare a litigiilor individuale de muncă sunt scutiți de la plata cheltuielilor de judecată.

Ulterior, la 31 octombrie 2017, Stoianova Olga, prin intermediul reprezentantului său – avocatul Russu Vitalie în baza mandatului seria MA nr. 0980667 din 06 iunie 2016, a depus suplimente la cererea de recurs, invocând argumente similare ca și în recursul inițial.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017 a fost expediată în adresa Olgăi Stoianova la 28 februarie 2017 (f.d. 173, vol. I), însă lipsesc date când a fost recepționată de către recurentă.

Totodată, din conținutul cererii de recurs rezultă că Olga Stoianova a făcut cunoștință cu decizia recurată la 15 iunie 2017 în incinta Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani), fapt ce se confirmă prin mențiunea efectuată pe coperta dosarului.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Olga Stoianova la 15 august 2017, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 21 septembrie 2017 și ulterior la 01 noiembrie 2017, în adresa intimatului Institutul Internațional de Management ”IMI-Nova” au fost expediate copiile recursului declarat de către Olga Stoianova și suplimentelor la acesta, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

La 18 octombrie 2017, intimatul Institutul Internațional de Management "IMI-Nova" a depus referință, solicitând să fie considerat drept inadmisibil recursul declarat de către Olga Stoianova, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017 și hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 10 octombrie 2016, pe care le consideră legale și întemeiate, invocând că instanțele de judecată ierarhic inferioare au verificat minuțios toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

De asemenea, declară că sunt declarative argumentele recurente precum că suma în mărime de 12.000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza civilă la acțiunea Stoianova Olga împotriva Institutului Internațional de Management "IMI-Nova" cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului material și moral, nu este reală, necesară și rezonabilă, or, la actele cauzei sunt anexate documente confirmative care atestă faptul suportării a acestei sume, și anume Actele de predare-recepționare a serviciilor de asistență juridică acordate conform contractului de asistență juridică nr. 20 din 23 august 2010, rapoartele de activitate a avocatului, procesul-verbal privind volumul serviciilor juridice acordate în dosarul enunțat, facturile de expediție și ordinele de plată.

În ce privește argumentul Olgăi Stoianova privind nerespectarea căii prealabile a litigiului, consideră intimatul că legislația în vigoare pentru așa categorii de litigii nu prevede o asemenea procedură.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 08 noiembrie 2017, recursul declarat de către Stoianova Olga a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și suplimentele la acesta, și obiecțiile din referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri sub formă de decizie de respingere a acțiunii ca neîntemeiată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 350 lit. c) Codul muncii, una din principiile jurisdicției muncii este scutirea salariaților și a reprezentanților acestora de cheltuielile judiciare.

Potrivit art. 353 Codul muncii, salariații sau reprezentanții acestora care se adresează în instanțele de judecată cu cereri de soluționare a litigiilor și conflictelor ce decurg din raporturile prevăzute la art. 348 (inclusiv pentru a ataca hotărârile și deciziile judecătorești privind litigiile și conflictele vizate) sunt scutiți de plata cheltuielilor judiciare (a taxei de stat și a cheltuielilor legate de judecarea pricinii).

Reieșind din prevederile art. 348 Codul muncii, jurisdicția muncii are drept obiect soluționarea litigiilor individuale de muncă și conflictelor colective de muncă privind purtarea negocierilor colective, încheierea, executarea, modificarea, suspendarea sau încetarea contractelor colective și individuale de muncă, a convențiilor colective prevăzute de prezentul cod, precum și soluționarea conflictelor colective privind interesele economice, sociale, profesionale și culturale ale salariaților, apărute la diferite niveluri între partenerii sociali.

Totodată, articolul 90 lit. i) CPC, prevede că, cheltuielile de asistență juridică fac parte din cheltuielile de judecată a pricinii.

Din suportul probatoriu prezent la actele cauzei rezultă că la 26 mai 2011, Olga Stoianova s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Institutului Internațional de Management "IMI-Nova", solicitând anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului material și moral, iar prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 01 decembrie 2011, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2012 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 decembrie 2012, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 4-11, vol. I).

Astfel, obiectul cauzei nominalizate ține de jurisdicția muncii, or, derivă din soluționarea unui litigiu individual de muncă la cererea salariatului privind anularea ordinului de concediere și restabilirea în funcție.

Colegiul reține că în prezenta speță Institutul Internațional de Management "IMI-Nova" solicită încasarea din contul Olgăi Stoianova sumei de 12.000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza civilă sus-menționată la acțiunea Stoianova Olga împotriva Institutului Internațional de Management "IMI-Nova" cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului material și moral.

În circumstanțele expuse și reieșind din prevederile normelor de drept material citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră drept arbitrară și abuzivă soluția primei instanțe, menținută de către instanța de apel, privind încasarea din contul recurente-pârâte Olga Stoianova în beneficiul Institutului Internațional de Management "IMI-Nova sumei de 12.000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate de către ultima în cauza civilă la acțiunea Stoianova Olga împotriva Institutului Internațional de Management "IMI-Nova" cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului material și moral, or, reclamantii în acțiunile ce decurg din litigiile individuale de muncă prin lege sunt scutiți de la plata cheltuielilor judiciare, ce include în sine atât taxa de stat, cât și orice alte cheltuieli legate de judecarea pricinii, inclusiv cheltuielile de asistență juridică.

În acest sens, nu pot fi reținute argumentele instanțelor de judecată ierarhic inferioare cu referire la prevederile art. art. 94 și 96 CPC, precum că Institutul Internațional de Management "IMI-Nova" a prezentat suficiente probe ce atestă faptul că a suportat cheltuieli de asistență juridică în dosarul civil la cererea de chemare în judecată a Olgăi Stoianova cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului material și moral, unde a câștigat procesul, or, prevederile art. art. 94 și 96 CPC, la caz nu au incidență, având în vedere faptul că cheltuielile de asistență juridică pe care le solicită Institutul Internațional de Management "IMI-Nova" derivă nemijlocit dintr-un litigiu de muncă, astfel fiind aplicabile prevederile art. art. 350 și 353 din Codului muncii, care este o lege specială.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017 și hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 10 octombrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, constatându-se aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, abuziv fiind dispusă încasarea din contul recurente-pârte Stoianova Olga în beneficiul intimatului-reclamant Institutul Internațional de Management "IMI-Nova" cheltuielilor de asistență juridică ce derivă dintr-un litigiu de muncă anterior examinat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Stoianova Olga, casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017 și hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 10 octombrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri sub formă de decizie de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Stoianova Olga.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017 și hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 10 octombrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Institutului Internațional de Management "IMI-Nova" împotriva Olgăi Stoianova cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se respinge acțiunea Institutului Internațional de Management "IMI-Nova" împotriva Olgăi Stoianova cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Oleg Sternioală